

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

До головного напрямку роботи в сфері поводження з відходами віднесено вирішення питання забезпечення повного збирання та зберігання відходів, які мають ресурсну цінність з метою їх передачі для подальшої утилізації на спеціальних підприємствах.

Згідно даних Міністерства розвитку громад та територій в Україні в 2021 році утворилось більше 51 млн. м³ твердих побутових відходів (ТПВ), що захоронюються на 6 тис. сміттєзвалищ і полігонів загальною площею понад 9 тис. га. Близько 79% населення України охоплено послугами з вивезення побутових відходів, проте найгірший показник охоплення населення послугами з вивезення ТПВ припадає на Волинську область (61%), Черкаську та Одеську області (63%).

На рисунку наведено обсяги утворення побутових відходів за регіонами України.

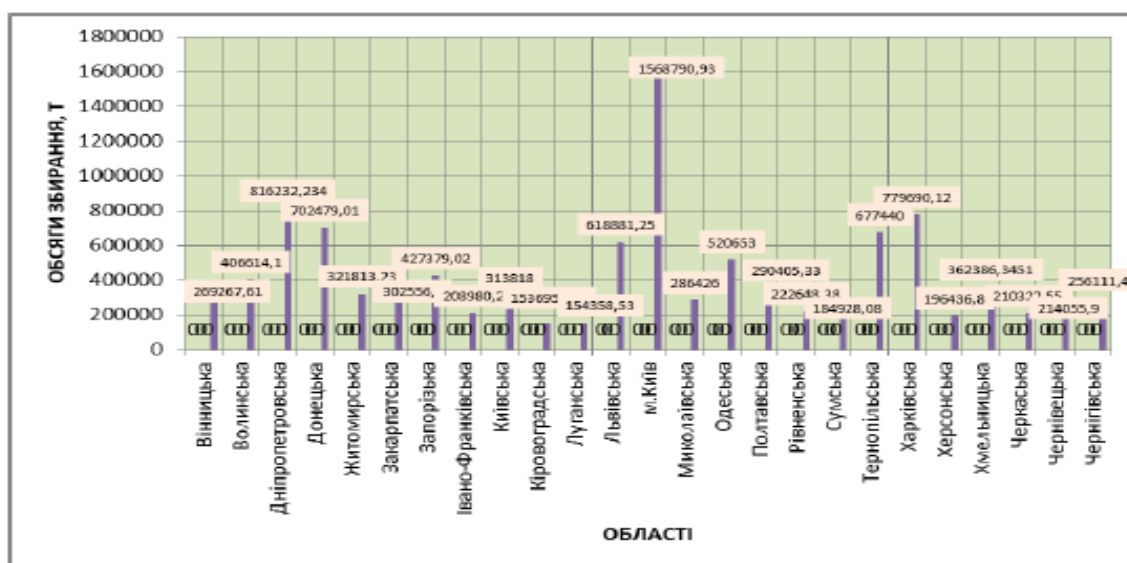

Рисунок. - Обсяги утворення побутових відходів за регіонами

Досить актуальною для Черкаської області є проблема поводження з ТПВ. В більшості випадків зберігання відходів не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам, що є одним з факторів інтенсивного забруднення поверхневих і підземних вод, ґрунту, атмосферного повітря. В області налічується 477 місць видалення ТПВ згідно даних проведеної інвентаризації на території області. До найбільших полігонів для захоронення ТПВ області відноситься полігон ТПВ м. Черкаси, на який у 2021 році вивезено 94,2 тис. т твердих побутових відходів, що становлять 60,2% від загального обсягу захоронених ТПВ в області.

На полігони та сміттєзвалища ТПВ області вивозяться відходи від житлових будинків, громадських будівель та установ, підприємств торгівлі, громадського харчування тощо, в складі яких переважають 10,3-26,4 % паперу, 20-40 % харчових відходів, 0,75-3,7% відходів деревини, 0,2-8 % текстилю, 1-5,8 % металів, 1,1-9% скла, 0,6-6% полімерних відходів та інших речовин.

Досить гострою залишається проблема надходження саме ресурсоцінних відходів на полігони та сміттєзвалища ТПВ. Тому попереднє сортування відходів перед видаленням на звалища та впровадження роздільного збирання вторинних компонентів ТПВ надасть можливість зменшити обсяги розміщення ТПВ на полігонах та сміттєзвалищах. На території населених пунктів області або на майданчиках для збору сміття встановлюються додаткові контейнери для збору вторинної сировини: макулатури, склобою, поліетиленових пляшок.

В місті Черкаси на контейнерних майданчиках багатоповерхових будинків встановлено 310 контейнерів, серед яких 250 - для пластику, 60 - для скла. Використані ПЕТФ-пляшки ПрАТ «Черкасивторресурси», що зібрані від населення та підприємств, сортують за кольорами, подрібнюють, промивають, сушать та упаковують в м'які контейнери для подальшої передачі на утилізацію іншим підприємствам.

У 2021 році частка населених пунктів Черкаської області, де впроваджено роздільний збір ТПВ до загальної кількості населених пунктів області, складає 11,4 %, що у сім разів більше у порівнянні з 2015 роком та становить 1,5%. На території населених пунктів області на майданчиках для збирання сміття продовжується робота по встановленню додаткових контейнерів для збирання вторинної сировини, а саме макулатури, склобою та поліетиленових пляшок.

В області продовжується робота щодо впровадження системи роздільного збирання таких відходів від населення з метою зменшення навантаження на полігони та сміттєзвалища, проте ці заходи не забезпечують ефективного вирішення даної проблеми.

Використання відходів у якості вторинної сировини є одним з головних напрямків вирішення проблеми зменшення екологічного навантаження на довкілля області. Із загальної кількості утворених відходів 69,2% складають відходи, які використовуються їх власниками як вторинна сировина.

Динаміку використання відходів в якості вторинної сировини в Черкаській області представлено в таблиці.

Таблиця - Динаміка використання відходів Черкаської області

Показник	Рік		
	2019	2020	2021
Обсяги утворення відходів, тонн	1259335,5	1104654,3	1213339,9
Обсяги використання відходів, тонн	696642,3	633641,6	839603,4
Рівень використання відходів, %	55	57	69,2

Згідно даних таблиці упродовж 2019 – 2021 р.р. рівень використання відходів збільшився від 55% до 69,2%.

Проте одним із найбільш ефективних шляхів вирішення даної проблеми є будівництво сміттєпереробних комплексів, які на даний час на території області відсутні. Проте будівництво таких об'єктів потребує великих капіталовкладень, яких немає в місцевих бюджетах, тому вирішення цієї проблеми полягає в залученні коштів державного бюджету та зовнішніх інвестицій.